

ציו"ת

נגי-הסוהר

רשת התחוקה, ריבוי העבירות הגוררות אחריהן עונש מאסר, הגדלת האוכלוסיה בארץ, והתרבות מספר האסירים השפוטים לתקופות-מאסר ארוכות וארוכות ביותר, הולכת וגדלה אוכלוסית האסירים כמעט מדי יום ביומו. הולכים ורעים, בהכרח, התנאים בהם חיים, בניסחורגים אלה של החברה.

258 יחידים, 243 ערבים 111 עזים הדישים. 501 האסירים ששכנו, ביום ה' בדצמבר, בשני בתי-הסוהר, כללו 120 עצורים, המחכים לביורר משפטיהם, אך שלא שוחררו בערבות בגלל חומרת אשמותיהם; 381 אסירים שכבר נשפטו. מתוכם נשפטו 160 איש לעונש מאסר עד 6 חדשים, 64 לעונשים עד שנה אחת, 66 לעונשים עד שנתיים, 57 לעונשים עד 5 שנים, 16 לעונשים עד 10 שנים, 6 לעונשים העולים על 10 שנים, 4 למאסר עולם ו-8 נדונו למות.

בסך הכל כללה אוכלוסית בית-הסוהר 258 יהודים ו-243 איש מבני המיעוטים הלאומיים. מבין 258 היהודים הגיעו 111 איש למדינה אחרי הקמתה.

את המקום הראשון בין העבירות תופסים הפושעים נגד הרכוש: גניבות, התפרצויות וכדומה (192 אסירים); מקום שני: עבירות פוליטיות ופוליטיות-למחצה, כגון החוקת נשק, ריגול, הסתננות וכדומה (113 אסירים); אחד כך באים מקרים של הריגה ורצח (50 אסירים); עבירות כלכליות, שוק שחור, סמים משכרים (49 אסירים); שוד, איומים ותקיפה (43 אסירים); עבירות מיניות (31 אסירים); חוב לתשלום מזונות (9 אסירים); פשעים כלפי האנושות (5 אסירים); עבירות תנועה (5 אסירים); והסגת גבול פלילית (4 אסירים); מה הם התנאים בהם חיים 501 איש ואשה

אלה? מה העולם הנפתח לפניהם, ברגע שנסגר מאחוריהם ערי-הברזל של החברה? כיצד מבליים הם את השבועות, החודשים, השנים הארוכות של מאסרם?

עם ירושת המנדט, עברו לידי ממשלת ישראל, בימי הקרבות, שלושה בתי-סוהר, אשר כל אחד מהם היה לשם-דבר בפני הישוב: המבצר הקודר של עכו, צינוקיו האפלים, אוירת ימי הביניים; בית-הסוהר המרכזי במגרש הרוסים בירושלים, ה"קישלה" בה פוצצו את עצמם שני לוחמי המחתרת סמוך לתא הגרדים; ובית-הסוהר ביפו, ליד השעון הגדול, ממול בניין הסרייה המפוצץ, על מתקניו המזוהמים, חצרותיו הצרות.

שלושה בתי-הסוהר נפסלו מיד, אחרי ביקור חטוף, ע"י מנתי היסוד של שרות בתי-הסוהר הישראלי. עוד היה קיים רצון כנה למתוח קו תחת המסורת השחורה של בתי הסוהר המנדטוריים, להקים משהו חדש, אנושי יותר. אחרי חיפוש בכל רחבי המדינה מצאו, סוף-סוף, את מבוקשם. בכביש המוביל מתל-אביב לחיפה, ליד כפר תל-מוגד, נמצא אחד ממבצרי-טיגארט של משטרת פלשתינה, רחוק מכל ישוב, הוחלט להקים בו את בית-הסוהר החדש. התדרים הותאמו לתאים, נעשו הסידורים המתאימים, וכעבור זמן מה נתחך בית-הסוהר המרכזי בתל-מוגד. כוח הקליטה: 130 איש.

בנים חורגים של החברה. לא עבר זמן רב, ונתברר כי מייסדי בית-הסוהר היו אופטימיים מדי. על אף התנייה, שהריקה בשעתה את בית-הסוהר, גדלה אוכלוסית-האסירים במהירות רבה. בית-הסוהר בתל-מוגד, נתמלא, והיה צורך למצוא שיכון לעשרות אסירים, שנשלחו ע"י השופטים למאסר.

בלית ברירה, התעלמו האחראים מן הטעם המר הקשור בשמו של בית-הסוהר התורכי הישן ביפו, והפכוהו לבית-סוהר שני, אחרי שהוכנסו בו שיפורים מרחיקים לכת. כוח הקליטה: 210 איש. בסך הכל היה, איפוא, באפשרותם של שני בתי-הסוהר לקלוט 340 איש.

ב'5 בדצמבר 1950 ישבו בשני בתי-סוהר אלה: 501 איש, 161 איש יותר משאפשר היה לשכן, בתנאים אנושיים מינימליים, בשני בתי-הסוהר הקיימים. עם הרחבת

על פי רשיון מיוחד, מטעם משרד המשטרה, ביקרו אורי אבנרי ומקסים סלומון, עורך, "העולם הזה" וצלמו, באופן חפשי בבתי הסוהר בתל-מוגד וביפו, וחקרו במשך חודש ימים את התנאים השוררים שם. להלן מתפרסם החלק הראשון של תוצאות חקירתם. שאין לה תקדים בארץ. מסקנותיהם תתפרסמנה בגליון הקרוב של "העולם הזה".

